Kadernota 2022. (Spreektekst).

Voorzitter, dit is de vierde en laatste kadernota van deze raadsperiode en kunnen we de balans opmaken van toch wel een memorabel periode. Begonnen we deze periode met een raadsbreede coalitie “Handen ineen”. En met financiële tegenvallers, hoofdzakelijk veroorzaakt door de tekorten van het Rijk, waardoor de teugels flink aangetrokken moesten worden met een extra verhoging van de OZB-belasting. Maar de titel van deze kadernota zegt genoeg: Gezond de toekomst in!

Maar ook de corona pandemie heeft Laarbeek niet onberoerd gelaten. Verloren velen hun inkomsten en zekerheid, zoals in de horecasector. Is het nu van belang dat gedupeerden voorlopig nog goede ondersteuning krijgen. Maar, nu deze crisis beslecht lijkt te worden en de samenleving weer open kan is er weer reden voor optimisme! En voorzitter, nu er weer meer middelen van het Rijk komen, kunnen we de teugels weer laten vieren en is er weer ruimte om te investeren. Deze kadernota sluit weer als vanouds met een positief saldo en de spaarpot de algemene reserve wordt weer gevuld. Maar als het weer goed gaat met Laarbeek moet dat ten goede komen aan álle Laarbeekers. Want als sociaaldemocratische partij staan we voor een rechtvaardige en inclusieve samenleving waar iedereen meetelt! En daar komen we zo meteen op terug.

Op de onlangs gehouden thematische raadsbijeenkomst over wonen hebben we het al aangegeven: we maken ons erg veel zorgen over de beschikbaarheid van betaalbare woningen in Laarbeek. Al jarenlang worden vooral koophuizen gebouwd voor mensen met een flink salaris. Voor jongeren en ouderen die minder te besteden hebben is er nog amper ruimte op de woningmarkt. Ditzelfde geldt voor eenpersoonshuishoudens. Uit de cijfers van de NOS blijkt, dat het aandeel huurwoningen van woningcorporaties in Laarbeek tussen 2015 en 2020 is afgenomen. Van de 86 huurwoningen die in die periode erbij zijn gekomen zijn er ook nog verkocht of gesloopt, zodat het per saldo maar 44 is toegenomen. Dit is 24 % van alle woningen, terwijl de afspraak toch zeker 30% was. Heeft de wethouder hier een verklaring voor?
Van de 300 woningen die Laarbeek tot 2035 extra mag bouwen zal er goed gekeken moeten worden hoe en waar deze gebouwd gaan worden, gezien de beschikbare ruimte, maar vooral de betaalbaarheid. En dat zal vóór de komende woonvisie adequaat onderzocht moeten worden. En, er zal ook duurzaam gebouwd moeten worden, want traditioneel bouwen is niet CO2 neutraal. Er zijn tegenwoordig veel duurzamere methodes voor zoals houtbouw en dergelijke, en daar hebben we ook al eerder voor gepleit! Maar dat er een inhaalslag gemaakt moet worden voor de sociale huur staat voor de PvdA vast, zeker nu er een Kamermeerderheid is voor de afschaffing van de verhuurdersheffing waardoor corporaties meer armslag krijgen. Wonen is een recht! We gaan hierover een motie indienen.

Voorzitter, de verkeersveiligheid van de kruising Deense Hoek is al jaren een aandachtspunt. Er wordt nu eindelijk €400.000 geïnvesteerd en de Provincie legt hetzelfde bedrag erbij. De aanhouder wint is hier van toepassing! Complimenten aan het burgerinitiatief die dit, samen met bewoners aangezwengeld heeft. En in overleg met de PvdA Laarbeek, heeft ook de PvdA Brabant nog Statenvragen gesteld. Een onderzoek moet nu uitwijzen wat de beste oplossing is. Wordt het de beste oplossing, of de goedkoopste? Het is algemeen bekent, ook onderschreven door verkeersdeskundigen, dat een rotonde de veiligste oplossing is. Is de wethouder hier mee eens en wanneer kunnen we de resultaten verwachten?

Ook is het de PvdA mee eens dat er €500.000 wordt uitgetrokken voor de herinrichting van het kerkplein in Aarle-Rixtel. Dat staat al jaren op de rol. Met deze herinrichting snijdt het mes aan twee kanten: een nieuw centraal plein dat tevens de dorpsstraat verkeersluw maakt en hopelijk ook het sluipverkeer verminderd. Voor de PvdA nog een belangrijk aandachtspunt: de monumentale bomen moeten wel behouden blijven! En voor het speelruimteplan heeft de PvdA in de commissie zich al uitgesproken voor het uitgebreide scenario waar ook deze kadernota vanuit gaat. Want met dit plan worden speelplaatsen een sociale ontmoetingsplaats en waar kinderen fijn kunnen spelen!

De omgevingswet is weer een half jaar uitgesteld en dat is ook niet verwonderlijk. Het belangrijkste knelpunt is nog een goed werkend digitaal stelsel. Het is een wet die alle andere ruimtelijke wetten bundelt en overbodig maakt. Sommigen vinden dit de grootste wetswijzing sinds de grondwetswijziging van Thorbecke in 1848. Maar die wet biedt volgens ons ook veel kansen. Duurzaamheid en participatie zijn hierin verankert, zoals ook snellere besluitvorming. Zijn de middelen hiervoor geraamd zijn wel voldoende? En, vorige week viel de ontwerp Omgevingsvisie Buitengebied Laarbeek letterlijk op de mat. Gelukkig hier geen uitstel! Want het buitengebied heeft met de stoppende boeren en stikstofproblematiek, en afnemende biodiversiteit toch echt aanpak nodig! Ook het nieuwe rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving is hier heel duidelijk over. En in dit kader zou herstel van biodiversiteit een belangrijk onderdeel van het beleid moeten zijn. Waar op wereldschaal 70% van de oorspronkelijke biodiversiteit behouden is gebleven, is in Nederland nog maar 15% over! Hier gaat de PvdA samen met de Werkgroep en ABL een motie over in te dienen.

De PvdA staat verder achter alle ambitieuze doelstellingen uit programma 3 om de klimaatdoelen te verwezenlijken. Zoals we al eerder stelde, moeten we daar wel de vaart in blijven houden en zelf het goede voorbeeld geven. Daarom snapt de PvdA ook niet dat de financiële haalbaarheid Duurzaamheid Gemeentelijke Gebouwen nu pas op de begroting staat!
Ten aanzien van de besparing van de subsidie Bibliotheek is vorig jaar een motie ingediend door DWG, CDA en PvdA en overgenomen door het college. De motie hielt in dat alle activiteiten waaronder het taalhuis, alsmede de openingstijden van alle locaties geen beperkingen mogen ondervinden wanwegen de besparingen. En dat anders deze besparing zou worden heroverwogen. Kan de wethouder dit bevestigen?

De PvdA kan zich vinden dat de middelen verhoogd worden van €8.000 voor de bestrijding van (kinder)armoede. Volgens het CBS zijn er dat in Laarbeek ruim 800 personen, waaronder ook kinderen, die op of onder de armoedegrens leven. Zij kunnen niet volwaardig meedoen in onze maatschappij. En er zijn ook andere oorzaken waardoor bijstandsgezinnen ongewild in de knel komen, zoals de kostendelersnorm. Er wordt meteen gekort als een inwonend kind 21 jaar wordt. Dit kan tot schrijnende situaties leiden. Zijn er in Laarbeek ook gevallen van bekend?
Gelukkig is wel al per motie geregeld dat kleine giften niet worden gekort op de bijstand. En in dit kader zou een goede stimulans op meer werk kunnen zijn, als ook kleine vergoedingen bij bijvoorbeeld vrijwilligerswerk niet gekort wordt op de uitkering. De kosten die hiermee gemoeid zijn, denken we dat hiervoor in de komende begroting wel structurele ruimte te vinden is. Zeker als in de septembercirculaire meer middelen ter beschikking komen. En zoals we het al eerder stelde: nu het beter gaat met Laarbeek, moet dat ook ten goede komen aan de meest kwetsbare inwoners. De PvdA gaat hier samen met de fractie DWG een motie over indienen.

Een andere ontwikkelingen is, dat het Rijk, aangespoord de VNG door middel van een arbitrageprocedure, eindelijk met extra middelen over de brug komt voor de jeugdzorg! En

voorzitter, we hebben vorig jaar zelfs geld overgehouden! Over dit laatste heeft de PvdA wat vragen. De kranten hebben er vol over gestaan en vorige week nog een Raadsinformatiebrief daarover ontvangen: cliëntenstop bij Jeugdbescherming Brabant, de organisatie zou overbelast zijn en dat zou onder meer te maken hebben dat gemeenten veel te lage tarieven afdwingen. En de Jeugdautoriteit bevestigt dit uit onderzoek. Vooral in Oost-Brabant. De PvdA betreurt dit, want het gaat hier om kwetsbare kinderen die hulp en bescherming nodig hebben. Onze vragen zijn: was het college zich bewust dat die tarieven al jaren te laag zijn en nu met terugwerkende kracht verhoogd worden? En, zijn er in onze gemeente ook acute gevallen die niet geholpen kunnen worden?

Omdat de afgesproken cofinanciering van ca. 72% rond is kan er ook voor Laarbeek de rest van het geld gefinancierd worden voor natuurontwikkeling van het Gulden Land. Oftewel, de kop van Aarle-Rixtel. De grootste natuurontwikkeling ooit in Laarbeek, staat in de kadernota te lezen. Eerder is al een globale visie goedgekeurd door de raad. Nu dat er middelen worden vastgesteld wordt de ontwikkeling ’t Gulden Land wat concreter. Gelukkig zijn de plannen nog niet helemaal uitgewerkt en hopelijk hoeft niet per se alles wat in de afgelopen presentatie is getoond. Natuurontwikkeling komt volgens ons in de knel door recreatie met fiets- en wandelpaden, en horeca op de kop met parkeerplaatsen voor auto’s. Een goed voorbeeld is de toeloop van bezoekers in natuurgebieden tijdens de Coronacrisis: dieren die er thuishoren, zoals reeën werden verdrongen en vluchtten weg. Vraag aan de wethouder: in welke mate kan er bijgestuurd worden?

Tot slot voorzitter, het meerjarenperspectief in deze kadernota is structureel sluitend, een gezonde basis om de voorzieningen in stand kunnen houden en daarmee ook de leefbaarheid in onze dorpen. Ook alle voorgestelde formatie-uitbreidingen kunnen we steunen, want belangrijk is dat ook de dienstverlening op peil blijft. De PvdA kan daarom in grote lijnen instemmen met deze kadernota. We hopen dat het college series ingaat op onze vragen en opmerkingen.

Tot zover voorzitter, in eerste instantie.